

Ключевые слова: маркетинг, комунікація, покупець, підприємство, ринок.

Marchenko V.N.

doctor of economics, professor FMM NTUU «KPI»

Efimovich A.A.

student FMM NTUU «KPI»

SENDING ACTIVATING COMMUNICATION POLICY OF THE COMPANY

The article aiscusses the features of marketing communication policy of modern enterprises

Keywords: marketing, communication, enterprises, consumer, market.

Марченко В.М.

д.е.н., професор ФММ НТУУ «КПІ»

Хименко А.О.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено теоретичні підходи різних дослідників до поняття «Фінансова стійкість» та значення стійкості як складової економічної безпеки підприємства.

Ключеві слова: управління, фінансова стійкість, фінансова стратегія, прибуток, ефективність.

Вступ. Фінансова стійкість – це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Фінансова стійкість в умовах світової економічної кризи є гарантією та умовою виживання будь-якого підприємства. Якщо підприємство є фінансово стійким, то воно здатне витримувати неочікувані зміни ринкової кон'юнктури і вберегти себе від банкрутства. Більше того, чим стабільнішим є підприємство, тим більше переваг воно має порівняно з іншими конкурентами в цьому секторі економіки в отриманні кредитів.

Фінансову стійкість підприємства досліджували в багатьох працях як вітчизняні, так і іноземні автори. Значний внесок у розгляд даної теми зробили Лахтіонова Л.Н., Савицька Г.В., Поддєрьогін А.М.,

Рудницька О.М., Коробов М.Я., Ярошевич Н.Б., Філімоненков О.С., Білик М.Д., Мамонтова Н.А., Забродський В.А., та інші.

Постановка завдання. Метою дослідження є дослідження економічної сутності фінансової стійкості підприємств та її значення як складової економічної безпеки підприємства.

Результати дослідження. У процесі дослідження фінансової стійкості підприємства передусім необхідно визначити сутність терміна «стійкість». У виданні «Великий економічний словник» стійкість трактується як сталість, постійність, непідвладність ризику втрат і збитків. Н.В. Ткаченко вважає, що стійкість – це здатність тієї чи іншої системи зберігати певні властивості та характеристики незмінними або майже незмінними [1].

Цал-Цалко Ю.С., Філімоненков О.С. дотримуються думки, що стійкість – це стан активів (пасивів) підприємства, що гарантує постійну платоспроможність та дозволяє вчасно розраховуватись за своїми боргами та зобов'язаннями [2].

Макар'єва В.І. та Андреева Л.В. вважають, що стійкість виражається через стан і структуру активів організації, їх забезпеченість джерелами [3].

У більш широкому розумінні цей термін означає здатність системи виконувати свої функції всупереч впливу ендогенних та екзогенних чинників.

Розглянувши значну кількість трактувань терміна «стійкість», можна стверджувати, що стійкість споріднена із такими поняттями, як сталість, стабільність та постійність. Така ж сама неоднозначність трактувань спостерігається і при визначенні економічної сутності поняття «фінансова стійкість».

Павловська О.В., Притуляк Н.М. і Невмержицька Н.Ю. розглядають фінансову стійкість з позиції спроможності підприємства за рахунок власних коштів забезпечувати запаси і витрати, не допускати невиправданої дебіторської і кредиторської заборгованості та своєчасно розраховуватися за зобов'язаннями [4].

На основі практики господарювання та морфологічного аналізу підходів науковців до визначення фінансової стійкості підприємства було виявлено, що ознаками цього поняття є: співвідношення між власним та позиковим капіталом (формування капіталу), необоротними та оборотними активами (розподіл капіталу), перевищення доходів над витратами (використання капіталу), низький рівень ризикованості фінансово-господарської діяльності. Це дозволило сформулювати фінансову стійкість підприємства як безперервний та адаптований до просторово-часових змін процес трансформації капіталу (джерел фінансування господарської діяльності) в капітальні блага (матеріальні ресурси, готову продукцію, грошові кошти).

Родіонова В.М., Савицька Г.В. і Федотова М.А. трактують фінансову стійкість як такий стан фінансових ресурсів підприємства, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу при

збереженні платоспроможності і кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику [5].

Виходячи з позицій системного підходу до тлумачення поняття «стійкість», найбільш вдалим є визначення Мамонтової М.А., яка стверджує, що фінансова стійкість – це такий стан підприємства, за якого забезпечується стабільна фінансова діяльність, постійне перевищення доходів над витратами, вільний обіг грошових коштів, ефективне управління фінансовими ресурсами, безперервний процес виробництва і реалізації продукції, розширення й оновлення виробництва [6].

Шаблиста Л.М. стверджує, що фінансова стійкість – це узагальнююча якісна характеристика фінансового стану підприємства, яка відображає тенденції зміни фінансових відносин на підприємстві під впливом різноманітних внутрішніх і зовнішніх чинників [7].

Дійсно, у довгостроковій перспективі стійкість підприємства обумовлюється його стабільним фінансовим станом, інвестиційним кліматом, виробничим процесом. Фінансова стійкість підприємства гарантує збереження його платоспроможності і кредитоспроможності. Цілком зрозуміло, що раціональна структура капіталу підприємства дозволить вчасно сплачувати за невідкладними борговими зобов'язаннями, при цьому діяльність підприємства може розширюватися за рахунок позикових кредитних ресурсів.

Отже, фінансово стійке підприємство має переваги над іншими суб'єктами господарювання в отриманні кредитних ресурсів, інвестиційних коштів, підборі постачальників сировини, персоналу тощо.

Фінансова стійкість визначається ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. На думку Іваницької О. В. та Алексева А.О., важливість цієї ознаки полягає у тому, що від ефективності розподілу і використання цих ресурсів залежить реалізація розширеного відтворення, бізнес-проектів, програм розвитку, тобто фінансове положення підприємства у перспективі.

Найчастіше у економічних джерелах аналізується внутрішня, зовнішня і загальна стійкість (за впливовістю факторів). Внутрішня стійкість, яка формується під впливом дії факторів внутрішнього середовища підприємства, забезпечує розширене відтворення на підприємстві, яке досягається позитивною динамікою основних економічних і фінансових показників. Зовнішня стійкість визначається стабільністю економічного оточення – постачальників, покупців, конкурентів, державних органів, фінансових установ тощо. Загальна стійкість, яка складається відповідно з внутрішньої і зовнішньої, характеризується постійним перевищенням надходжень коштів над їх витрачанням.

На думку Білик М.Д. [10], за функціональною спрямованістю слід розрізняти такі види стійкості підприємства:

– економічна – забезпечення рентабельної виробничої і збутової діяльності на основі адаптації до постійних внутрішніх і зовнішніх змін.

Авторське бачення Заюкова М. С. зводиться до того, що економічна стійкість – це комплексний показник, який складається з таких видів стійкості, як виробнича, технологічна, організаційна тощо, оскільки економіка підприємства тісно пов'язана з виробничим та іншими процесами діяльності;

– соціальна – це стійкість кадрового складу підприємства, що базується на мотивації персоналу, наявності соціальної захищеності, поліпшенні умов праці. Соціальну стійкість нерідко ототожнюють з кадровою;

– організаційна – характеризується рівнем організації виробництва, внутрішніх ресурсів, зовнішніх відносин підприємства з суб'єктами господарювання та управління персоналом.

– техніко-технологічна залежить від техніки, яка використовується, її продуктивності, відповідності новітнім розробкам, енергомісткості та здатності впроваджувати прогресивні технології виробництва для забезпечення конкурентних переваг;

– маркетингова – розглядається як сукупність маркетингових стратегій, націлених на отримання інформації щодо попиту на продукцію, ринкових змін, ефективності рекламної діяльності, реагування на маркетингові ризики;

– екологічна – визначає мінімізацію забруднення підприємством природного середовища у процесі господарської діяльності на основі використання ресурсо- і енергозберігаючих технологій, фільтрів для очищення повітря, води, реагування на екологічні ризики;

– ресурсна – включає задачі раціонального використання матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних, природних та інших ресурсів підприємства в умовах їх обмеженості;

– інноваційна – характеризується необхідністю впровадження у виробництво досягнень науки і техніки, нововведень, проведення науково-дослідних і конструкторських робіт;

– зовнішньоекономічна передбачає наявність постійних зв'язків на зовнішніх ринках, що забезпечують експорт продукції, залучення інвестиційних ресурсів, імпорт матеріалів, обладнання.

У процесі аналізу і узагальнення матеріалу з питань сутності фінансової стійкості підприємства Ореховою К. В. [11] встановлено умови, за яких досягається даний вид стійкості:

- стабільне перевищення доходів над витратами;
- рівновага активів і капіталу при зміні середовища;
- наявність нерозподіленого прибутку;
- зростання прибутку і капіталу;
- збалансованість фінансових потоків.

Слід зазначити, що фінансова стійкість підприємства також розглядається як безперервний процес трансформації капіталу, з чим варто погодитися і підкреслити, що дана категорія повинна досліджуватися у

динаміці основних процесів і сфер діяльності, які відбуваються на підприємстві, оскільки цей вид стійкості забезпечує їх реалізацію.

Отже, з урахуванням вищезазначеного, у даній роботі запропоновано авторське визначення категорії «фінансова стійкість підприємства». На відміну від існуючих нині трактувань, автор узагальнює основні прояви фінансової стійкості, а саме: умови за яких досягається ефективно оцінювання фінансового стану підприємства, що залежить і впливає на усі сфери його діяльності, забезпечуючи реалізацію стратегій розвитку, досягається ефективно управління капіталом і рухом коштів, що дозволяє стабільно розвиватися в існуючих ринкових умовах у довгостроковій перспективі.

Процес управління фінансовою стабільністю підприємства є основою функціонування фінансової служби компанії і складається з цілого ряду організаційних заходів, що включають планування, поточне управління, а також створення варіативної організаційної структури управління компанією та її підрозділами. Для досягнення цієї мети використовуються такі методики управління, як регулювання, регламентування та інструктування. Особливу увагу приділяють створенню положень про структурні підрозділи компанії, посадових обов'язків персоналу та налагодження інформаційних потоків в розрізі розбивки за термінами виникнення, відповідальними особами і нормативними показниками. Створення системи планування фінансовою стійкістю необхідно для прив'язки джерел доходу і витрат власних грошових ресурсів.

Висновки. У ринкових умовах господарювання, підприємство функціонує у складному ринковому середовищі, що характеризується нестабільністю та постійною динамікою. Таке середовище змушує підприємство швидко адаптуватися до нових умов на ринку, та враховувати нестійкість економічного середовища. Головним інструментом у забезпеченні ефективної діяльності підприємства є забезпечення його фінансової стійкості. В цій статті автором було розглянуто різні підходи науковців до трактування поняття «фінансова стійкість» і було відмічено, що всі вони збігаються в тому, що фінансова стабільність є основою безпечного функціонування підприємства та дає змогу нарощувати власний потенціал за рахунок як успішного використання власних коштів, так і від залучення їх у інвесторів.

Список використаних джерел

1. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи // Фінанси України. – 2009. – №6. – С. 104–122.
2. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 359 с.
3. Макарьєва В.И., Андреева Л.В. Анализ хозяйственной деятельности организации. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 262 с.
4. Павловська В.О., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб-ник / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – 2-е вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2010. – 592 с.

5. Родионова В.М., Федотова М.А. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции. – М.: Перспектива, 2008. –98 с.

6. Мамонтова Н.А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення (на прикладі підприємств харчової промисловості): Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Ін-т екон. прогнозування НАН України. – К., 2009. – 17 с.

7. Шаблиста Л. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки // Економіка і прогнозування.– 2006.– №2. – С. 46–57.

8. Ковалёв В. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия [Текст]: [учебн.] / В. В. Ковалёв, О. Н. Волкова. – М. : ООО «ТК Велби», 2010. – 424 с.

9. Білик М.Д. Методи фінансового планування і прогнозування в управлінні фінансами // Збірник наукових праць. – Київ. Науково-дослідницький економічний інститут. – 2009. – Вип.9. – С.79-84.

10. Орехова К. В. Оценка финансовой устойчивости предприятия с учетом движения капитала [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / К. В. Орехова. – Х., 2011. – 20 с.

Марченко В.Н.

д.э.н., профессор НТУУ «КПИ»

Хименко А.А.

студент НТУУ «КПИ»

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследованы теоретические подходы различных исследователей к понятию «Финансовая устойчивость» и значение устойчивости как составляющей экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: управление, финансовая устойчивость, финансовая стратегия, прибыль, эффективность.

Marchenko V.M., Khymenko A.O.

ECONOMIC SUBSTANCE OF FINANCIAL VIABILITY

In this paper the theoretical approaches of various researchers to the concept of «financial stability» and the importance of stability as a component of economic security.

Keywords: management, financial stability, financial strategy, profit efficiency.

Петровська І.П.
асистент ФММ НТУУ «КПІ»
Буханевич Д.В.
студент ФСП НТУУ «КПІ»

ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ШЛЯХОМ ПРИВАТНОГО БІЗНЕСУ

У статті проаналізовано можливості подолання глибинних та нагальних соціальних проблем через новітній світовий тренд ведення бізнесу та приватної підприємницької діяльності, а саме, соціальний бізнес. Наводиться коротка історія виникнення самого поняття та феномену його появи. Розглянуто основні напрями і рекомендації щодо формування соціального бізнесу з урахуванням специфіки національної економіки і зарубіжного досвіду. Обґрунтовано можливості впровадження такого типу бізнесу в Україні та ступеню потреби українського суспільства у соціальному бізнесі як інструменті подолання соціальних проблем. Здійснено прогноз поширенню соціального бізнесу в Україні та визначено переваги, які він надасть.

Ключові слова: Соціальний бізнес, соціальна проблема, світовий тренд.

Вступ. У часи невизначеності, небезпеки і невідкладних соціальних проблем, є велика ймовірність, що одна з найбільш пригнічених верств сучасного українського суспільства може стати рушійною силою серйозних позитивних змін. Малий і середній бізнес України вже протягом десятиліть є «персоною нон-грата» в нашій економіці. Така елімінація відбувалася у зв'язку з монополістами новітньої історії України, та через винищення як клас у часи Радянського Союзу. Сьогодні найбільш розвинені країни рухаються до більшого заохочення людей до дій, активізму, організації і креативу. Стимулювання приватного бізнесу в Україні може бути використано саме в такому контексті в якості потужного інструменту для вирішення величезних соціальних проблем – відсоток населення, що живе за межею бідності, безробіття, корупція у соціальній сфері (медицина, освіта) – лише деякі з них. Розбити дане речення на два, та перефразувати. Світ рухається в бік соціального бізнесу і саме проблема впровадження такого виду підприємництва стає актуальною в Україні.

Постановка завдання. Описаний як «новий вид капіталізму, який служить найбільш насущним потребам людства» засновником соціального бізнесу – лауреатом Нобелівської премії миру Мухаммадом Юнусем – соціальний бізнес може отримати друге народження в, здавалося б, малоімовірному місці – сучасній Україна. Під соціальним бізнесом розуміємо ідеологію ведення підприємницької діяльності,